

**MUNICIPIUL CHIȘINĂU
CONSILIUL COMUNAL GRĂTIEȘTI
PRIMĂRIA COMUNEI GRĂTIEȘTI**

ANUNȚ

privind organizarea consultărilor publice a proiectelor de decizii:

- 1. Cu privire la aprobarea cotelor impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare în Primăria com. Grătiești pentru anul 2023***
- 2. Cu privire la aprobarea taxelor locale în Primăria com. Grătiești pentru anul 2023***
- 3. Cu privire la aprobarea bugetului comunei Grătiești pentru anul 2023***

Administrația Publică Locală inițiază consultări publice a proiectelor de decizii nominalizate în perioada : **23.02.2023 - 09.03.2023**,

Scopul :

- aprobarea cotelor impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2023,
- aprobarea taxelor locale pentru anul 2023,
- aprobarea indicatorilor generali ai bugetului comunei Grătiești și reglementărilor specifice pentru anul bugetar 2023.

Necesitatea elaborării și aprobării proiectelor sunt:

- aprobarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului local, aprobarea bugetelor instituțiilor finanțate de la bugetul local.

Prevederile de bază ale proiectelor de decizii sunt:

- aprobarea veniturilor bugetului local, surselor de finanțare a bugetului, bugetelor instituțiilor finanțate de la bugetul local.

Beneficiarii proiectelor de decizii sunt:

- locuitorii comunei Grătiești,
- instituțiile finanțate de la bugetul local.

Rezultatele scontate ca urmare a implementării deciziilor supuse consultărilor publice sunt:

- asigurarea încasării veniturilor prognozate în buget;
- asigurarea finanțării cheltuielilor programate pentru întreținerea instituțiilor bugetare.

Impactul estimat al proiectelor de decizii:

- asigurarea gestionării resurselor bugetare și administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări.

Proiectele de decizii sunt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare:

- art.280 alin(1) din Codul fiscal, modificările operate prin Legea nr. 356 din 29 decembrie 2022(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 456-459, art. 813) a Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr. 1056/2000 ,privind impozitele imobiliare.,
- art. 288-298 din Codul fiscal, aprobat prin Legea nr. 1163/1997, Titlul VII „Taxele locale” (cu modificările și completările ulterioare) și art. 14 (1) din Legea nr. 231/2010 „Cu privire la comerțul interior”,
- art. 24, art. 25 și art. 47 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale ,nr. 181 din 25.07.2014, art. 20 și art. 21 din Legea nr. 397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale”, Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin ordinul ministrului finanțelor nr. 209 din 24.12.2015, art. 19 și art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”.

Propunerile privind proiectele de decizii supuse consultărilor publice pot fi expediate până la data de **09.03.2023**, pe adresa: s. Grătiești, str. Ștefan cel Mare 72, sau la adresa electronică: primgratiesti@gmail.com

Persoană de contact: Balan Ana, tel.022-451254, 079058126

**MUNICIPIUL CHIȘINĂU
CONSILIUL COMUNAL GRĂȚIEȘTI
PRIMĂRIA COMUNEI GRĂȚIEȘTI**

Proiect

DECIZIE

nr.

din martie 2023

com. Grățiești

***Cu privire la aprobarea cotelor impozitului funciar
și impozitului pe bunurile imobiliare pe anul 2023***

În temeiul art. 24, art. 25, art. 47 și art. 55 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 21 din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, art. 288-298 din Codul fiscal, în contextul modificărilor operate prin Legea nr. 356 din 29 decembrie 2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 456-459, art. 813) a Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr. 1056/2000, art. 14 alin. (2) lit. n), art. 19 din Legea nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”,
Consiliul Comunal Grățiești,

DECIDE:

1. Se aprobă cotele impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare pe anul 2023, conform anexei.
2. Secretarul Consiliului comunal Grățiești va asigura publicarea pe pagina oficială a Primăriei comunei Grățiești a deciziei și a anexei în termen de 10 zile.
3. Comisia economico-financiară, învățământ, protecție socială, sănătate publică și muncă (Președinte dl Popa Grigore) va asigura controlul asupra îndeplinirii prevederilor prezentei Decizii.
4. Prevederile prezentei Decizii intră în vigoare începând cu data de 01.01.2023

**Secretar al Consiliului
comunal Grățiești**

Zaincovschi Anatolie

str. Ștefan cel Mare, 72, sat. Grățiești, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2093;

00023333

tel. fax: 451-231, tel: 451-232, cod fiscal: 1007601010219,
e-mail: primgratiesti@gmail.com.

**Cotele impozitului funciar și pe bunurile imobiliare
în comuna Grătiești pentru anul 2023**

Nr. d/o	Obiectele impunerii	
I	Cotele concrete la impozitul pe bunurile imobiliare pentru bunurile imobiliare evaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării (conform art. 280 din titlul VI al Codului fiscal)	
	Bunurile imobiliare, inclusiv:	Cota
1.	cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale terenuri aferente acestor bunuri);	0,07 %
2.	garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate;	0,07 %
3.	loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele.	0,3 %
4.	Terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele,	0,3 %
5.	Bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, inclusiv <i>exceptând</i> garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele.	0,3%
II	Cotele concrete la impozitul funciar pentru terenurile neevaluate de către organele cadastrale în scopul impozitării (conform Anexei nr. 1 și 2 la Legea pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056 din 16.06.2000)	
6.	Terenurile cu destinație agricolă: 1) toate terenurile, altele decât cele destinate fânețelor și pășunilor: a) care au indici cadastrali b) care nu au indici cadastrali 2) Terenurile destinate fânețelor și pășunilor: a) care au indici cadastrali b) care nu au indici cadastrali 3) Terenurile ocupate de obiecte acvatice (iazuri, lacuri ect.)	 1.5 lei pentru 1 grad-hectar 110 lei pentru 1 hectar 0.75 lei pentru 1 grad-hectar 55 lei pentru 1 hectar 115 lei pentru 1hectar de suprafață acvatică
7.	Terenurile din intravilan, inclusiv: 1. terenurile pe care sânt amplasate fondul de locuințe, loturi de pe lângă domiciliu (terenurile atribuite de către autoritățile publice locale ca loturi de pe lângă domiciliu și distribuite în extravilan, din cauza insuficienței de terenuri în intravilan) 2. terenurile destinate întreprinderilor agricole, alte terenuri neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate.	 1 lei pentru 100 m² 10 lei pentru 100m²

8.	Terenurile din extravilan, incl.: 1) terenurile pe care sunt amplasate clădiri și construcții, carierele și pământurile distruse în urma activității de producție, neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate;	350 lei pentru 1 hectar
	2) terenurile altele decât cele specificate la alin. 1), neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate.	70 lei pentru 1 hectar
Cotele concrete la impozitul pe bunurile imobiliare pentru clădirile, construcțiile, casele de locuit individuale, apartamentele și alte încăperi , incl. cele aflate la o etapă de finisare a construcției de 50% și mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcție neevalue de către organele cadastrale în scopul impozitării <i>(conform Anexei.2 la Legea pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056 din 16.06.2000)</i>		
9.	Impozitul pe clădirile și construcțiile cu destinație agricolă, precum și pe alte bunuri imobiliare, cu excepția celor prevăzute la punctele 10 și 11, neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate: a. pentru persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător; b. pentru persoanele fizice, altele decât cele specificate la lit. a).	0.1 % din valoarea contabilă a bunurilor imobiliare pe perioada fiscală
		0.1 % din costul bunurilor imobiliare
10.	Impozitul pe bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, exceptând garajele și terenurile pe care acestea sânt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate, neevaluate de către organele cadastrale teritoriale conform valorii estimate: a. pentru persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător; b. persoanele fizice, altele decât cele specificate la lit. a).	0.3% din valoarea contabilă a bunurilor imobiliare pe perioada fiscală
		0.3% din costul bunurilor imobiliare
11.	Bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale) din localitățile rurale se stabilesc după cum urmează: a) pentru persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător; b) persoanele fizice, altele decât cele specificate la lit. a)	0,07 % din valoarea contabilă a bunurilor imobiliare pe perioada fiscală
		0,07 % din costul bunurilor imobiliare

Secretar al Consiliului
Comunal Grătiești

Zaincicovschi Anatolie

**MUNICIPIUL CHIȘINĂU
CONSILIUL COMUNAL GRĂȚIEȘTI
PRIMĂRIA COMUNEI GRĂȚIEȘTI**

Proiect

DECIZIE

nr.

din martie 2023

com. Grățiești

***Cu privire la aprobarea taxelor locale
În Primăria com. Grățiești pu Anul 2023***

În temeiul art. 24, art. 25, art. 47 și art. 55 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 21 din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, art. 288-298 din Codul fiscal, aprobat prin Legea nr. 1163/1997, Titlul VII „Taxele locale” (cu modificările și completările ulterioare) și art. 14 (1) din Legea nr. 231/2010 „Cu privire la comerțul interior”, art. 14 alin. (2) lit. n), art. 19 din Legea nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”,

Consiliul Comunal Grățiești,

DECIDE:

1. Se aprobă taxele locale pe anul 2023, conform anexelor.
2. Secretarul Consiliului comunal Grățiești va asigura publicarea pe pagina oficială a Primăriei comunei Grățiești a deciziei și a anexelor în termen de 10 zile.
3. Comisia economico-financiară, învățământ, protecție socială, sănătate publică și muncă (Președinte dl Popa Grigore) va asigura controlul asupra îndeplinirii prevederilor prezentei Decizii.
4. Prevederile prezentei Decizii intră în vigoare începând cu data de 01.01.2023

**Secretar al Consiliului
comunal Grățiești**

Zainciovski Anatolie

str. Ștefan cel Mare, 72, sat. Grățiești, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2093;

00023333

tel. fax: 451-231, tel: 451-232, cod fiscal: 1007601010219,

e-mail: primgratiesti@gmail.com.

**Cotele taxelor locale
stabilite în com. Grătiești, pentru anul 2023**

Nr. d/o	Denumirea taxei	Obiectului impunerii și baza impozabilă	Cota taxei
1	2	3	
1.	Taxa pentru amenajarea teritoriului	numărul mediu scriptic trimestrial al salariaților și, suplimentar: – în cazul întreprinderilor individuale și gospodăriilor țărănești (de fermier) – fondatorul întreprinderii individuale, fondatorul și membrii gospodăriilor țărănești (de fermier); – în cazul persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției – numărul de 2dminist abilitate prin lege pentru desfășurarea activității profesionale în sectorul justiției	160,00 lei pentru fiecare salariat și/sau fondator al întreprinderii, în cazul în care acesta activează în întreprinderea fondată, însă nu este inclus în efectivul trimestrial de salariați
2.	Taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale	venitul din vânzarea bunurilor declarate la licitație sau valoarea билетelor de loterie emise	-
3.	Taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei)	venitul din vânzarea serviciilor de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport , prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor)	5 % din venitul din vânzări
4.	Taxa de aplicare a simbolicii locale	venitul din vânzarea produselor fabricate cărora lise aplică simbolică locală	-
5.	Taxa pentru cazare	venitul din vânzarea serviciilor de cazare prestate de structurile cu funcții de cazare	3% din venitul din vânzări
6.	Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul orașelor și satelor (comunelor)	numărul unităților de transport	3 600,00 lei pentru fiecare unitate de transport, în funcție de numărul de locuri;
7.	Taxa pentru parcare	parcarea	10 lei anual pentru fiecare metru pătrat
8.	Taxa pentru dispozitivele publicitare	suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară	500,00 lei anual pu 1 m2

**Cotele taxei pentru unitățile comerciale
și/sau prestări servicii, stabilite în com. Grătiești, pentru anul 2023**

Nr. d/o	Tipul obiectului de comerț și/sau obiectului de prestări servicii	Taxa anuală, pentru anul 2023
I	Magazine, depozite comerciale cu suprafața:	
	până la 50 m.p.	3500 lei
	de la 50 până la 100 m.p.	4500 lei
	de la 100,1 până la 200 m.p.	8000 lei
	de la 200,1 până la 400 m.p.	12000 lei
	de la 400,1 până la 600 m.p.	15000 lei
	mai mult de 600 m.p.	20000 lei
II	Secție comercială	
	până la 5 m.p.	1200 lei
	de la 5,1 până la 10 m.p.	1500 lei
	mai mult de 10 m.p.	2000 lei
III	Cafenele	
	Mini cafenea până la 60 locuri	4500 lei
	Cafenele de la 61-100 locuri	8000 lei
	Cafenele de la 101-și mai mult	12000 lei
	Baruri,	7000 lei
	Bufet	7000 lei
	Catering	4000 lei
	Saune	5000 lei
IV	Restaurante	
	Restaurant până la 50 locuri	7000 lei
	Restaurant de la 50 la 100 locuri	10000 lei
	Restaurant de la 100 locuri	12000 lei
	Sală de festivități	15000 lei
	Zonă de agrement până la 300 m.p.	15000 lei
	Zonă de agrement de la 301 -600 m.p.	25000 lei
	Zonă de agrement de la 601 m.p.și mai mult	30000 lei
V	Gherete care comercializează:	
	produse alimentare	2500 lei
	mărfuri nealimentare	3000 lei
	produse din alimentația publică	2000 lei
	flori	1000 lei
	prestarea serviciilor foto	1000 lei
	Ghereta mobilă până la 10 m.p.(prod.alim., nealim.,flori)	2400 lei
	Magazin on-line	3000 lei
VI	Baruri	

	până la 30 locuri	3000 lei
	de la 30 la 50 locuri	4000 lei
	baruri de noapte, disco	10000 lei
	terasa de vară	2000 lei
VII	Alte servicii și comercializări	
	Frizerii	1000 lei /1 loc
	Pentru funcționarea cablului de televiziune	3000 lei
	Sală de calculatoare	200lei/calculator
	Realizarea păsărilor	3000 lei
	Realizarea porcinelor,	4000 lei
	Realizarea peștelui proaspăt	1500 lei
	Realizarea iepurilor	5000 lei
	Unitate pentru primirea comenzilor la prestarea serviciilor (produse de morărit-concentrate)	2000 lei
	- servicii de prelucrarea a pietrii naturale	3500 lei
	- servicii de uscarea lemnului, tâmplărie	6000 lei
	servicii de realizarea ușilor-ferestrelor	5000 lei
	servicii de asamblare a mobilei	4000 lei
	Unități pentru prestarea serviciilor de închiriere:	
	- alte obiecte și accesorii	3000 lei
	- autoturisme și alte mijloace de transport	5000 lei
	Atelier pentru prestarea serviciilor de confecționare și reparație a vestimentației	2000 lei
	Stații de asistență tehnică a automobilelor	10000 lei
	Unități de prestare a serviciilor de vulcanizare și balansare:	
	- până la 20 m ²	2500 lei
	- de la 21 m ² până 100 m ²	10000 lei
	Taxa pentru tir(complex)	12000 lei
	Activitate farmaceutică(vinzarea medicamentelor)	
	- cu S de până la 30 m2	4000 lei
	- cu S de la 31 m2 până la 50 m2	6000 lei
	- cu S de peste 50 m2	8000 lei
VIII	Producere și comercializare	
	- Producerea și comercializarea betonului	70000 lei
	- Producerea și comercializarea mortarului	15000 lei
	- Producerea și comercializarea amestecului uscat	20000 lei
	- Producerea și comercializarea articolelor din metal	10000 lei
	- Producerea și comercializarea produselor din pește	40000 lei
	- Producerea și comercializarea berei	5000 lei
	- Colectarea și comercializarea metalelor feroase și neferoase	15000 lei

	- Procesarea și comercializarea fructelor și legumelor congelate	25000 lei
	- Procesarea și comercializarea cărnii de pasăre	40000 lei
	- Fabricarea și comercializarea produselor de panificație	5000 lei
	- Producerea, instalarea și comercializarea tavanelor extensibile	10000 lei
	- Comerț cu amănuntul și ridicata al fertilizanților și produselor de uz fitosanitar cu suprafața:	
	- până la 50 m.p.	3500 lei
	- de la 50 până la 100 m.p.	4500 lei
	- de la 100,1 până la 200 m.p.	8000 lei
	- de la 200,1 până la 400 m.p.	12000 lei
	- de la 400,1 până la 600 m.p.	15000 lei
	- mai mult de 600 m.p.	20000 lei

Pentru agenții economici, care comercializează articole din tutun și/sau produse alcoolice se aplică 50% la taxă.

**Secretar al Consiliului
comunal Grățiești**

Zaincicovschi Anatolie

MUNICIPIUL CHIȘINĂU
CONSILIUL COMUNAL GRĂTIEȘTI
PRIMĂRIA COMUNEI GRĂTIEȘTI

Proiect

DECIZIE

nr.

din martie 2023

com. Grătiești

***Cu privire la aprobarea bugetului
com. Grătiești pentru anul 2023 (II lectură)***

În temeiul art. 24, art. 25, art. 47 și art. 55 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 21 din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, art. 14 alin. (2) lit. n), art. 19 din Legea nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”, setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului aprobat prin ordinul Ministerului de Finanțe 209/2015 Consiliul Comunal Grătiești,

DECIDE:

1. Se aprobă bugetul local Grătiești pe anul 2023 în lectura a doua, la capitolul venituri în sumă de 27744.3 mii lei, inclusiv transferuri de la bugetul de stat 15028,3 mii lei și la capitolul cheltuieli în sumă de 27754.3 mii lei cu un sold bugetar de 10,0 mii lei.
2. Se aprobă:
 - 2.1 Sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului local Grătiești, conform anexei nr. 1.
 - 2.2 Componenta veniturilor bugetului local Grătiești, conform anexei nr. 2.
 - 2.3 Cheltuielile bugetului local Grătiești, conform clasificăției funcționale, conform anexei nr. 3.
 - 2.4 Limita statelor de personal din instituțiile bugetare, finanțate de la bugetul comunal Grătiești, conform anexei nr. 4.
 - 2.5 Quantumul fondului de rezervă al comunei Grătiești se stabilește în sumă de 400 mii lei.
 - 2.6 Veniturile colectate și nomenclatorul tarifelor pentru serviciile prestate de instituțiile publice pentru anul 2023, conform anexei nr. 5 și nr.6
 - 2.7 Investițiile și reparațiile capitale conform anexei nr.7.
3. Se autorizează:

Primarul comunei Grătiești, dl **Mardare Victor**, cu rolul de **Administrator de Buget** cu atribuirea următoarelor funcții:

 - 3.1 Să modifice planurile de alocații între diferite nivele ale clasificăției economice (K2), în cadrul aceleiași funcții (F2-F3), în cadrul unui subprogram, fără majorarea cheltuielilor de personal;
 - 3.2 Să includă în programele respective de cheltuieli alocațiile repartizate prin Decizia Consiliului Local din fondul de rezervă, precum și transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale, reprezentate prin alte acte normative, decât Legea

3.3 Să asigure :

- procesul de dezagregare a indicatorilor bugetari aprobați și de operare a modificărilor pe parcursul anului bugetar în cadrul sistemului informațional de management financiar (SIMF) conform competenței.
- oportunitatea și legalitatea utilizării alocațiilor bugetare și respectarea limitelor alocațiilor bugetare aprobate;
- achitarea datoriilor creditoare, formate la situația din 01.01.2023, în limita alocațiilor bugetare aprobate pentru anul 2023;
- Contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale conform prevederilor Legii privind achizițiile-publice.

4. Secretarul Consiliului comunal Grătiești va asigura publicarea pe pagina oficială a Primăriei comunei Grătiești a deciziei și a anexelor în termen de 10 zile.

5. Comisia economico-financiară, învățământ, protecție socială, sănătate publică și muncă (Președinte dl Popa Grigore) va asigura controlul asupra îndeplinirii prevederilor prezentei Decizii.

6. Prevederile prezentei Decizii intră în vigoare începând cu data de 01.01.2023

**Secretar al Consiliului
comunal Grătiești**

Zaincovschi Anatolie

str. Ștefan cel Mare, 72, sat. Grătiești, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2093;

[00023333](#)

tel. fax: 451-231, tel: 451-232, cod fiscal: 1007601010219,
e-mail: primgratiesti@gmail.com.

Sinteza
indicatorilor generali și sursele de finanțare
ale bugetului local Grătiești pe anul 2023

<i>Descriere</i>	<i>Codul economic</i>	<i>Suma (mii lei)</i>
I. Venituri total		27744.3
Incl. Transferuri de la BS		15028,3
II. Cheltuieli		27754.3
III. Sold bugetar		- 10.0
IV.Sursă de finanțare, total		10,0
Incl.: vânzarea terenurilor, proprietate publică	371210	10,0

***Secretar al Consiliului
comunal Grătiești***

Zainciovski Anatolie

Componența veniturilor bugetului com.Grătiești pentru anul 2023, mii lei

D E N U M I R E A	Cod, Eco (K6)	Proiect 2023 Lect. 2 (L.3.2023)
VENITURI TOTAL	-	27744.3
Veniturile proprii incl.:		10756,0
-Impozit pe venit din salariu	111110	7917,0
-Impozit funciar ale persoanelor fizice si juridice inregistrate in calitate de intreprinzator	113161	30,0
-Impozit funciar ale persoanelor fizice-cetateni	113171	110.0
-Impozit imobiliar de la persoanele fizice si juridice neevaluate de Serv.Cadastral	113210/220	146,0
-Impozit pe bunurile imobiliare cu destinație comercială și industrială	113230	165.0
-II achitat de către persoanele fizice-cetățeni, din valoarea estimativă(de piață) a bunurilor	113240	1080.0
-Taxa de plasare a publicității	114414	15.0
-Taxa p/u dispozitive publicitare	114415	16,0
-Impozit privat	113313	1.0
-Plata pentru arenda terenurilor agricole	141522	60.0
-Taxa pentru eliberarea autorizației de construcție si certificate de urbanism	142215	1.0
-Plata pentru terenuri cu altă destinație decât cea agricola	141533	23.0
-Chiria bunurilor- proprietate publica	141252	90.0

-Taxa pentru amenajarea teritoriului	114412	170,0
-Taxa pentru unitățile comerciale	114418	930,0
-Alte amenzi si sanctiuni incasate in BL de niv.I	143493	1.0
Venituri colectate (servicii cu plată)	142310	1960.0
Total incl.:		
-Învățămînt (plata părintească)	142310	660,0
-Amenajarea teritoriului (populația comunei - pu colectarea și evacuarea deșeurilor)	142310	1300,0
Transferuri de la BS Total incl.:		15028.3
T -Transferuri cu destinație generală	191231	1233,2
-Transferuri de la buget de stat(invatamint)	191211	11980.8
-Infrastructura drumurilor, F.Rutier	191216	1814,3

**Secretar al Consiliului
comunal Grățiești**

Zaincovschi Anatolie

**Resursele și cheltuielile bugetului com. Grătiești pentru anul 2023
conform clasificăției funcționale și pe programe**

Nr.	Denumirea	Codul economic	Suma (mii lei)
	Cheltuieli și active nefinanciare, total		27744,3
	Servicii de Stat cu destinație generală		
	<i>Resurse, total</i>		3784,1
	<i>Cheltuieli, total</i>		3784,1
	<i>Incl. Exercitarea guvernării',Aparatul Primăriei</i>	0301	3384,1
	<i>Gestionarea fondului de rezervă</i>	0802	400,0
	Servicii în domeniul economiei		
	<i>Resurse, total</i>		1814,3
	<i>Cheltuieli, total</i>		1814,3
	<i>Incl. Dezvoltarea drumurilor</i>	0451	1814,3
	Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale		
	<i>Resurse, total</i>		6423,9
	<i>Cheltuieli, total</i>	7502	6423,9
	<i>Incl. Colectarea și evacuarea deșeurilor menajere la un poligon autorizat</i>	7502	1300,0
	Cultură, sport, tineret, cultură și odihnă		
	<i>Resurse, total</i>		1129,7
	<i>Cheltuieli, total</i>		1129,7
	<i>Incl. Biblioteci</i>	8502	587,2
	<i>Centrul de tineret</i>	8603	142,5
	<i>Activități sportive</i>	8602	150,0
	<i>Activități culturale</i>	8603	250,0
	Învățământ		
	<i>Resurse, total</i>		14284,9
	<i>Cheltuieli, total</i>		14284,9
	<i>IET nr.1 Grătiești</i>	8802	6104,8
	<i>IET nr.2 Hulboaca</i>	8806	4423,4
	<i>Educație extrașcolară Școala de Arte „Grătiești”</i>	8814	3756,7
	Protecția socială		
	<i>Resurse, total</i>		317,4
	<i>Cheltuieli, total</i>		317,4
	<i>Incl. Programul Asistenți sociali</i>	9010	317,4
	“Acțiuni cu administrare generală”- Vînzări de teren	0908	-10,0

***Efectivul limită al statelor de personal din autoritatea/instituțiile
finanțate de la bugetul local Grătiești pe anul 2023***

<i>Denumirea autorității/instituției bugetare</i>	<i>Efectivul limită al statelor de personal pe anul 2023 (unități)</i>
Bugetul local Grătiești, total	107,21
inclusiv:	
Autoritatea executivă a Comunei Grătiești	19,0
Învățământul	
Grădinița nr.1 „Izvoaraș” satul Grătiești	32,5
Grădinița nr.2 „Romanița”satul Hulboaca	25,63
Școala de arte	24,0
Cultura	
Biblioteca nr. 1 satul Grătiești	1,33
Biblioteca nr. 2 satul Hulboaca	1,25
Centrul de tineret Grătiești	1,0
Asigurarea și asistența socială	2,5

***Secretar al Consiliului
comunal Grătiești***

Zaincicovschi Anatolie

Statele de personal ale instituțiilor publice, din comuna Grătiești pentru anul 2023

Nr. d/o	Denumirea instituției/funcției	Numărul de unități
1	11184 B - Aparatul Primarului com. Grătiești	
	Primar	1
	Viceprimar	1
	Secretar al consiliului local	1
	Contabil-șef	1
	Specialist reglementări funciare	1
	Perceptor fiscal	2
	Specialist probleme tineret	0,5
	Contabil	3
	Arhitect	0,5
	Specialist responsbil recrutare și incorporare	0,5
	Secretar referent	1
	Conducător auto	1
	Specialist (contract)	0,5
	Dedicătoare	1,0
	Paznic	2
	Muncitor	2
	Total	19.0
2	07567 –Biblioteca(Grătiești și Hulboaca)	
	Bibliotecar	2
	Dedicătoare	0,58
	Total	2,58
3	16076- Centru de tineret	
	Director	0,5
	Spcialist	0,5
	Total	1,0
4	07561- IET Nr.1(Grădinița Grătiești)	
	Director	1
	Metodist	0,5
	Educator	12
	Conducător muzical	1.0
	Ajutor de educator	8
	Bucătar	2
	Asistent medical	1
	Șef gospodărie	1
	Spălătoreasa	1
	Spălătoreasa veselă	0,5
	Lenjereasa	0,5
	Electric	1
	Muncitor	1
	Paznic	2
	Total	32.5
5	07562 - IET Nr. 2(Grădinița Hulboaca)	
	Director	1
	Educător	8
	Conducător muzical	0,63
	Ajutor de educator	4

	Dadacă	1,25
	Bucătar	2
	Asistent medical	1
	Şef gospodărie	1
	Spălătoreasa	1,25
	Lenjereasa	0,5
	Muncitor	1
	Fochist	2
	Paznic	2
	Total	25.63
6	07565 - Şcoala de Arte	
	Director	1
	Director-adjunct	0,1
	Profesor	20.4
	Dedicătoare	1
	Muncitor	1
	Portar	0,5
	Total	24.0
7	11184 A -Asigurarea şi asistenţa socială	
	Asistent social	2.5
	Total	2.5
	Total pe Primăria Grătieşti	107.21

la decizia Consiliului comunal Grătiești
nr. din .03.2023

**Veniturile colectate ale instituțiilor bugetare, finanțate din bugetul comunei Grătiești
pentru anul 2023**

Cod (F1F3)	Cod (Eco 6)	Denumirea serviciilor	suma (mii lei)
Total venituri colectate			1960,0
	142310	Gospodăria de locuințe și gospodăria servicii comunale	1300,0
		Colectarea și evacuarea deșeurilor menajere	1300,0
	142310	Învățământ	660,0
		Plata pentru întreținerea copiilor la grădiniță	400,0
		Plata pentru instruirea copiilor la Școala de Arte	260,0

la decizia Consiliului comunal Grătiești
nr. din .03.2023

***Nomenclatorul
tarifelor pentru serviciile prestate de instituțiile publice
finanțate de la bugetul local Grătieșt pe anul 2023***

Nr. d/o	Denumirea serviciilor	Cuquantumul plăților lunare (lei)
	1	2
I	Școala de Arte (un elev pu o lună)	
1	Specialitatea Pian	200
2	Specialitatea Chitara	200
3	Specialitatea Acordeon	150
4	Specialitatea Aerofone si percuție	150
5	Specialitatea Țambal	150
6	Specialitatea Vioara	150
7	Specialitatea Canto	250

8	Coreografie	150
9	Artă plastică	150
10	Artă teatrală	150
II	Grădinițe de copii	
	Plata pu alimentația copiilor (un copil, pentru o zi)	9,55 (1/3 din normativul aprobat de catre Min.Fin.)

**Secretar al Consiliului
Comunal Grățiești**

Zaincicovschi Anatolie

Anexa nr.7

*la decizia Consiliului comunal Grățiești
nr. din .03.2023*

**Plata pentru emiterea certificatelor de urbanism si a autorizațiilor de
construire/desființare pentru anul 2023**

Nr. d.o.	Indicatori	Marimea taxei, lei	
		Persoane fizice	Persoane juridice
1	Certificate de urbanism	50.00	100.00
2	Autorizații de construire/desființare	100.00	100.00

**Secretar al Consiliului
Comunal Grățiești**

Zaincicovschi Anatoli

Programul de reparații și investiții pentru anul 2023

(mii lei)

Descriere	Codul			Total, mii lei	Inclusiv	
	Funcția	Activ itatea	ECO		Reparații capitale	Investiții capitale
Investiții capitale- Total: Obiecte tranzitorii						5771.4
Reconstrucția Centrului Administrativ-Cultural din comuna Grătiești	0820	8502	319210	4000,0		4000,0
Iluminatul public în comună	0640	7505	319230	1771,4		1771,4
Reparații capitale –Total:					11058.2	
Reconstrucția parcului din s.Grătiești (obiect tranzitoriu)	0820	8502	312120	4300,00	4300,00	
Izolarea termică a clădirii LT (Stefan cel Mare) (proiect)	0922	8806	311120	3258,2	3258,2	
Reabilitarea străzii Veronica Micle (proiect)	0451	6402	312120	3500,0	3500,0	
Strada Ion Vatamanu din s.Hulboaca (proiect)	0451	6402	312120			
Strada Brîncuși din s.Grătiești, în parteneriat cu populația (proiect)	0451	6402	312120			
Strada Orheiului (tronson) din s. Grătiești (proiect)	0451	6402	312120			
Strada Prieteniei (tronson) din s.Hulboaca (proiect)	0451	6402	312120			
Strada Miron Costin din s. Grătiești în parteneriat cu agenții economici(proiect)	0451	6402	312120			
Strada Vasile Alexandri din s.Hulboaca (proiect)	0451	6402	312120			
Strada Tineretului (31 August-str.Prieteniei) din s.Grătiești(proiect)	0451	6402	312120			
Construcția trotuarului de pe str.Prieteniei din s.Grătiești(proiect)	0451	6402	312120			
Canal pentru evacuarea apelor pluviale din s.Hulboaca (str.V.Alexandri-str.Ștefan cel Mare) (proiect)	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect, reparația str. Miorita, s. Grătiești, ulterior cureparația ei.	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect, reparația str. Ion Creangă, s. Hulboaca, ulterior cureparația ei.	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect, reparația str.Mihai Eminescu, s. Hulboaca, ulterior cureparația ei.	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect pu construcția trotuarului și a pistei	0451	6402	312120			

pu cicliști și trotinete de la intrare în localitate pînă la ieșirea din s.Hulboaca, ulterior cu construcția lui.						
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect pu construcția trotuarului și a pistei pu cicliști și trotinete, strada Prieteniei, s.Grătiești, ulterior cu construcția lui.	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect pu proiectarea și instalarea stațiilor de așteptare al transportului public din raza comunei, acolo unde ele nu sunt.	0451	6402	312120			
Servicii de elaborare a documentatiei de proiectarea unui vestiar pe stadionul din s.Grătiești, conform standardelor, ulterior cu construcția .	0820	8502	312110			
Alocarea mijloacelor financiare pu schimbarea destinației terenurilor(fostul stadion s.Hulboaca)						
Servicii de elaborare a documentatiei de proiect pu construcția blocurilor sanitare în zona stadionului și parcului din s.Grătiești și în zona Casei de Cultură s.Hulboaca, ulterior construcția lor.	0820	8502	312120			
Alocarea mij.financiare pu proiectarea rețelelor ingineresti pu clădirea Centrului Cultural Administrativ	0820	8502	319210			
Implimentarea sistemului de sortare a deșeurilor						
Alocarea mij.financiare pu soluționarea problemei cânilor vagabonzi.						
Alocarea mij.financiare pu curățarea albiei riulețului						
Strada Independenței din s.Grătiești, în parteneriat cu populația (proiect)	0451	6402	312120			
Renovarea cișmelei din s.Grătiești						
Total:						

**Secretar al Consiliului
comunal Grătiești**

Zaincicovschi Anatolie

NOTĂ EXPLICATIVĂ

Privind stabilirea de către autoritățile administrației publice locale a cotelor la impozitul pe bunurile imobiliare și impozitului funciar

La estimarea impozitelor pe bunurile imobiliare, s-a ținut cont de prevederile Legii nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul Fiscal, a modificărilor operate prin Legea nr.356 din 29.12.2022 (M.O. al R.Moldova, 2022, nr.456-459, art.813) în titlul VI, datele evidenței fiscale, datele Cadastrului funciar al UAT, precum și datele Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei comunei Grătiești.

Prin modificările operate conform Legii nr.356 din 29.12.2022 au fost abrogate cotele maxime ale impozitului pe bunurile imobiliare.

La fel, au fost abrogate cotele minime și maxime ale impozitului funciar.

Conform politicii fiscale pentru anul 2023, în teritoriul comunei se prevede menținerea mărimii cotei pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) de 0,07 la sută, (de menționat că această cotă nu a fost modificată în ultimii cinci ani), precum și a cotei pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă în mărime de 0,3 la sută, se mențin și cotele de impozitare la impozitul funciar la nivelul anului precedent.

Baza impozabilă a bunurilor imobiliare evaluate este valoarea estimată de către organele cadastrale. Pentru bunurile imobiliare neevaluate conform prevederilor Legii nr. 1056/2000 – baza impozabilă este valoarea contabilă a bunului.

Calculul impozitelor pe bunurile imobiliare a fost efectuat, avându-se în vedere baza impozabilă (indicii obținuți de la Direcția generală administrare fiscală municipiul Chișinău și Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei comunei Grătiești), cu aplicarea cotelor de impozitare, prezentate în proiectul deciziei.

Contabil-șef Ana Balan

NOTĂ EXPLICATIVĂ

Privind stabilirea de către autoritățile administrației publice locale a taxelor locale

La estimarea cuantumului taxelor locale, au fost luate în considerare cotele taxelor propuse spre aprobare Consiliului Comunal prin proiectul de decizie cu privire la punerea în aplicare a taxelor locale pentru anul 2023.

Se prevede aplicarea Taxei pentru amenajarea teritoriului la nivel de 160 lei/anual pentru fiecare salariat și/sau fondator al întreprinderii.

Se prevede aplicarea Taxei de plasare a reclamei prin mijloace de transport în mărime de 5% din vânzări.

Se prevede aplicarea Taxei pentru cazare în mărime de 3 % din vânzări.

Se prevede aplicarea Taxei pentru prestarea serviciilor de transport auto în mărime de 3600 lei fiecare unitate de transport.

Se prevede aplicarea Taxei de plasare a dispozitivelor publicitare în mărime de 500 lei anual pentru 1 m²

În anul 2023 se menține taxa pentru comercializarea băuturilor alcoolice și produselor din tutun în mărime de 50 la sută la taxa de amplasare a obiectului de comerț.

- ***estimările taxelor locale*** au fost efectuate, avându-se în vedere obiectivele impozabile și mărimea cotelor de impozitare stabilite în conformitate cu prevederile Titlului VII al Codului Fiscal pentru anul 2023 și prevederile proiectului de decizie a Consiliului Comunal Grătiești „Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a taxelor locale pentru anul 2023”.

Suma taxelor locale estimate spre consultări constituie în total 930,0 mii lei, majorându-se cu 255,0 mii lei sau cu 37 la sută față de suma totală aprobată pe anul 2022.

Contabil-șef Ana Balan

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la elaborarea bugetului comunei Grătiești pe anul 2023

Estimările bugetului comunei Grătiești pe anul 2023 au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”, Legii nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, „Particularităților privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2023 și a estimărilor pe anii 2024-2025”.

La estimarea bugetului pe anul 2023, s-a ținut cont de indicii macroeconomici pe anul viitor și de următoarele particularități specifice:

La partea de venituri particularitățile specifice de ordin fiscal sunt:

La impozitul pe venitul persoanelor fizice

Conform proiectului de Lege „Cu privire la modificarea unor acte normative” (măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2023), se prevede menținerea mărimii cotei unice la impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 12%, stabilită prin Legea nr. 178/2018 cu privire la modificarea unor acte legislative. De asemenea, conform prevederilor legii prenotate, se vor menține la nivelul anului 2021 scutirile anuale personale în sumă de 27 000,0 lei (pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000,0 lei anual), mărimea scutirii anuale pentru persoanele întreținute de 9000,0 lei, mărimea scutirii anuale personale majore (art. 33 (2) din Codul fiscal) se va menține la nivelul anului 2022 – 30 000,0 lei.

Calculul impozitului din salariu s-a efectuat, ținându-se cont de aplicarea ritmului de creștere a salariului nominal mediu lunar aplicat pe Republica Moldova, prevăzut de indicatorii macroeconomici, către salariul nominal mediu lunar per unitate administrativ-economică, având la bază prognoza principalilor indicatori macroeconomici pe republică pentru anul 2022 (elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii), datele Direcției generale pentru statistică privind câștigul salarial din anul 2021, semestrul I al anului 2022, fondul de remunerare a muncii și numărul salariaților din comuna Grătiești pe anul 2022.

Alte Venituri

Calculule conform tipurilor de impozite și taxe au fost efectuate, ținându-se cont de baza impozabilă (obiectivele impunerii) și mărimea cotelor stabilite de legislație pentru fiecare impozit și taxă.

Veniturile generale ale bugetului comunei pentru anul 2023 se estimează în sumă **27744.3** mii lei, inclusiv:

- venituri proprii – 10756,0 mii lei (ponderea de 38,8 %);
- încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 1960,0 mii lei (ponderea de 7,1 %);
- transferuri de la bugetul de stat – **15028.3** mii lei (ponderea de 54,1 %).

Comparativ cu prevederile aprobate pe anul 2022, veniturile bugetului pentru anul 2023 s-au majorat cu 4222,5 mii lei sau cu 17,4 la sută.

-Veniturile bugetului în anul 2023 din contul ***transferurilor de la bugetul de stat*** constituie 15028,3 mii lei față de 10338,8 mii lei, aprobate în bugetul pe anul 2022, cu o majorare de 4689,5 mii lei, inclusiv:

- transferuri curente primite cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetul comunal pentru învățământul preșcolar, special - în sumă de 11980,8 mii lei;
- transferuri curente primite cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul II – în sumă de 1233,2 mii lei;
- transferuri primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru infrastructura drumurilor – în sumă de 1814,3 mii lei;

Cheltuieli

Cheltuielile bugetului comunei Grătiești pe anul 2023 se estimează în sumă totală de **27744.3** mii lei, în raport cu bugetul aprobat pe anul 2022 cu o creștere de 4222,5 mii lei sau cu 17,4 la sută.

La ***grupa principală 01 „Servicii de stat cu destinație generală”*** se propune alocarea sumei de 3384,1 mii lei, ceea ce constituie ponderea de 12,2 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunal.

Acestea includ cheltuielile de întreținere a aparatului Primăriei comunei Grătiești (19,0 unități de personal).

La **grupa principală 04 „Servicii în domeniul economiei”** se propune alocarea sumei de 1814,3 mii lei, inclusiv pentru:

menținerea și reparația drumurilor la care se propune alocarea sumei de 1814,3 mii lei, inclusiv din contul transferurilor de la bugetul de stat 1814,3 mii lei.

La **grupa principală 06 „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale- cheltuielile ce țin de amenajarea teritoriului”** se propune alocarea sumei de **6423.9** mii lei .

La această grupă principală sunt atribuite alocațiile ce țin de:

- salubritizarea teritoriului, reparații curente ale străzilor .
- cheltuielile ce țin de colectarea și evacuarea deșeurilor (1300,0 mii lei achitate din contul populației)

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 23,1 la sută din totalul cheltuielilor.

Din contul transferurilor de la bugetul de stat -- 1814,3 mii lei, parțial din contul alocațiilor la amenajarea teritoriului, din soldul disponibil la situația din 01.01.2023 se preconizează reparația capitală a străzilor în anul 2023:

1. Strada Veronica Micle din s.Grătiești
2. Strada Ion Vatamanu din s.Hulboaca
3. Strada Brîncuși din s.Grătiești, în parteneriat cu populația, care locuiește pe această stradă.
4. Strada Orheiului (tronson) din s. Grătiești
5. Strada Prieteniei (tronson) din s.Hulboaca
6. Strada Miron Costin din s. Grătiești în parteneriat cu agenții economici, care activează pe această stradă.
7. Strada Vasile Alexandri din s.Hulboaca
8. Strada Tineretului (31 August-str.Prieteniei) din s.Grătiești
9. Construcția trotuarului de pe str.Prieteniei din s.Grătiești
- 10.Canal pentru evacuarea apelor pluviale din s.Hulboaca (str.V.Alexandri-str.Ștefan cel Mare)

La **grupa principală 08 „Cultura, sport, tineret, culte și odihnă”** sunt propuse alocații în sumă totală de **1129,7** mii lei.

Pentru activitățile sportive se propune suma de 150,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primărie.

Pentru măsurile de tineret se propune suma de 250,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primărie.

Cheltuielile propuse la această grupă dețin ponderea de 4,1 la sută din totalul cheltuielilor.

La **Grupa principală 09 „Învățământul”** se propune alocarea sumei de **14284,9** mii lei cu o creștere cu 15,3 la sută față de indicii aprobați pe anul 2022 sau cu 1882,5 mii lei, majorare special legată de implementarea prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Aceste cheltuieli sunt asigurate din contul transferurilor de la bugetul de stat în sumă de 11980,8 mii lei, din contul veniturilor colectate de instituțiile de învățământ 660,0 mii lei și din contul veniturilor proprii se propune alocare sumei de 1644,2 mii lei.

Ponderea majoră în totalul cheltuielilor bugetului comunal propuse o dețin **cheltuielile din învățământ** -51,5 la sută

La **grupa principală 10 „ Protecția socială”** sunt prognozate cheltuieli în sumă de 317,4 mii lei pentru salarizarea a 2,5 unități de asistenți sociali.

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 1,1 la sută din totalul cheltuielilor.

Alte cheltuieli dețin ponderea de 1,6 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunei Grătiești și constituie suma de 400,0 mii lei, dintre care:

- fondul de rezervă 400, mii lei, care se utilizează la acordarea ajutoarelor materiale unice locuitorilor comunei prin deciziile Consiliului comunal.

Contabil-șef Ana Balan